

**УХВАЛА
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Циганенка Олександра Петровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини четвертої статті 394 Цивільного процесуального кодексу України

Київ
21 травня 2026 року
№ 128-2(І)/2026

Справа № 3-95/2026(219/26)

Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Гришук Оксани Вікторівни – головуючого, доповідача,
Барабаша Юрія Григоровича,
Совгірі Ольги Володимирівни,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Циганенка Олександра Петровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини четвертої статті 394 Цивільного процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Гришук О.В. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. Циганенко О.П. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність статтям 1, 3, 8, 19, 22, 40, 55, 64, 129 Конституції України (конституційність) частину четверту статті 394 Цивільного процесуального кодексу України (далі – Кодекс).

Відповідно до частини четвертої статті 394 Кодексу „у разі оскарження ухвали (крім ухвали, якою закінчено розгляд справи) суд може визнати касаційну скаргу необґрунтованою та відмовити у відкритті касаційного провадження, якщо правильне застосування норми права є очевидним і не викликає розумних сумнівів щодо її застосування чи тлумачення“.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається таке.

Циганенко О.П. звернувся до суду з позовом до Територіального управління Державного бюро розслідувань, розташованого у місті Києві, Офісу Генерального прокурора про відшкодування шкоди, спричиненої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади. Циганенко О.П. 27 грудня 2024 року подав заяву про відвід судді. Печерський районний суд міста Києва ухвалою від 28 березня 2025 року залишив зазначену заяву без задоволення. Ця ухвала оскарженню не підлягає, проте Циганенко О.П. оскаржив її в апеляційному порядку.

Київський апеляційний суд ухвалою від 25 грудня 2025 року повернув апеляційну скаргу на підставі пункту 4 частини п'ятої статті 357 Кодексу (скаргу подано на ухвалу, що не підлягає оскарженню окремо від рішення суду).

Верховний Суд у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду ухвалою від 2 лютого 2026 року відмовив у відкритті касаційного провадження за касаційною скаргою Циганенка О.П. Зазначений суд вказав, що оскільки правильність застосування положень права є очевидною і не викликає розумних сумнівів (суд апеляційної інстанції, повертаючи апеляційну скаргу, дійшов обґрунтованого висновку, що її подано на ухвалу, яка не може бути оскаржена окремо від рішення суду), касаційна скарга є необґрунтованою, що є підставою для відмови у відкритті касаційного провадження.

Суб'єкт права на конституційну скаргу вважає, що частина четверта статті 394 Кодексу „у частині можливості обґрунтування судового рішення

процесуальним обов'язком громадянина вірити у дотримання Верховним Судом норм Конституції України“ є неконституційною та порушує, зокрема, право громадянина на звернення до суду.

Обґрунтовуючи свої твердження, Циганенко О.П. посилається на положення Конституції України, Кодекс, Закон України „Про звернення громадян“, а також на судові рішення у своїй справі.

3. Вирішуючи питання про відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша статті 55); конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт б частини другої статті 55); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним статтями 55, 56 цього закону, та якщо вичерпано всі національні засоби юридичного захисту (за наявності ухваленого в порядку апеляційного перегляду судового рішення, яке набрало законної сили, а в разі передбаченої законом можливості касаційного оскарження – судового рішення, винесеного в порядку касаційного перегляду); з дня набрання законної сили остаточним судовим рішенням, у якому застосовано закон України (його окремі положення), сплинуло не більше трьох місяців (частина перша статті 77).

З аналізу конституційної скарги випливає, що Циганенко О.П., твердячи про невідповідність Конституції України (неконституційність) частини четвертої статті 394 Кодексу, не обґрунтував, як саме оспорюване положення Кодексу порушує його конституційні права, та не аргументував тверджень щодо його невідповідності статтям 1, 3, 8, 19, 22, 40, 55, 64, 129 Конституції України. Автор клопотання обмежився цитуванням положень Конституції України та Кодексу, не довівши порушення його конституційних прав.

Суб'єкт права на конституційну скаргу фактично висловив незгоду із законодавчим регулюванням відмови в апеляційному оскарженні ухвали, для якої не передбачено апеляційного оскарження окремо від рішення суду, і відмови у відкритті касаційного провадження, зокрема на підставі оспорюваного положення Кодексу, та поширенням такого регулювання на правовідносини, учасником яких він є, а також із судовими рішеннями у його справі.

Отже, автор клопотання не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

п о с т а н о в и л а :

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Циганенка Олександра Петровича щодо відповідності

Конституції України (конституційності) частини четвертої статті 394 Цивільного процесуального кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала є остаточною.

**ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**